

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ВИМІРУ

*Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Запоріжжя, 23 жовтня 2025 року)*

УДК 316.43:330.342(06)

С83

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 5 від 21.11.2025 року)

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

УКРАЇНА

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

ЗА ПІДТРИМКИ

УКРАЇНА

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Бердянський університет менеджменту та бізнесу

Полтавський державний аграрний університет

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Навчально-науковий інститут економіки, управління та діджиталізації НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»

Туристична агенція «Асоль»

ЗАРУБІЖНІ ДЕРЖАВИ

Університет Бахауддін Закарія, м. Мутлан, Пакістан

Європейський університет, м. Тбілісі, Грузія

Академія прикладних наук в Коніні, м. Конін, Польща

Технічний університет Молдови, м. Кишинів, Молдова

Готель Am Alten Weinberg, м. Бранденбург-Вердер, Німеччина

ЗАТ ОРМЕ ІНТВЕСТИСІЙОС, м. Вільнюс, Литва

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК

доктор економічних наук, професор ID 11012

старший викладач ID 424861

Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя, 23 жовтня 2025 р). Полтава: Видавництво ПП «Астроя». 2025. 301 с.

ISBN 978-617-8466-46-6

У збірнику надруковано матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру», яка відбулася 23 жовтня 2025 року в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Збірник конференції розрахований на науковців, науково-педагогічних працівників, здобувачів закладів вищої освіти, фахівців підприємств, установ, організацій, представників засобів масової інформації та інших зацікавлених осіб.

УДК 316.43:330.342(06)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори матеріалів. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою автора.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

© Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, 2025

ISBN 978-617-8466-46-6

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ.....	10
<i>Коренюк Д.П., Мужжухін Р.О., Рунчева Н.В.</i> Реалізація та захист прав правовласників в Україні.....	10
СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ.....	14
<i>Kohut M.V.</i> Nation branding and international marketing for post-conflict recovery: the case of Ukraine.....	14
<i>Левада О.М., Гришко С.В., Непша О.В.</i> Методологічні аспекти дослідження транснаціональних компаній в умовах глобалізації.....	18
<i>Новак Н.П., Новак В.Д.</i> Публічне адміністрування у сфері захисту прав інституту підприємництва: порівняльно-правовий аналіз прав і економічних свобод України, Польщі, Чехії та інших країн ЄС.....	24
<i>Пулінець Ю.О., Рунчева Н.В.</i> Зарубіжний досвід організації сервісної підтримки зайнятості населення.....	32
<i>Снитко Т.В., Рунчева Н.В.</i> Інноваційні процеси як каталізатор механізму розвитку міжнародних компаній в умовах глобалізації.....	34
СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ.....	37
<i>Багаліка Т.О.</i> Кооперативні механізми як інструмент підвищення життєвого рівня сільського населення.....	37
<i>Дрига Є.І.</i> Механізми оцінювання організаційної культури навчання та розвитку підприємства.....	42
<i>Колєснікова А.С., Пилипенко К.А.</i> Гендерна рівність: шлях до розбудови сильної та процвітаючої країни.....	46
<i>Марченко О.А., Бельчев М.П., Дзюбенко В.І.</i> Механізми управління розбудовою та розвиток територіальних громад у повоєнний період.....	49

перспективи для бізнесу.....	99
Череп А.В., Ворошило М.А. Особливості формування ефективної системи антикризового управління підприємством.....	102
Чорний Б.С., Заболотний А.О., Ткаченко Ю.О., Бикало М.В. Пріоритети й складові розвитку фінансово-економічного механізму аграрних підприємств.....	105
Щебликіна І.О., Дюков О.В. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства.....	110
Щебликіна І.О., Козирєв П.П. Особливості впровадження системи фінансового контролю з метою покращення фінансового стану підприємства.....	113
Щебликіна І.О., Щебликіна З.В. Раціональна організація управлінської праці як невід'ємна складова антикризового управління підприємством.....	116
Яшина А.В., Рунчева Н.В. Сучасний розвиток виробничого потенціалу підприємства.....	120
СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА.....	124
Ребро П.П., Рунчева Н.В. Удосконалення регулювання стратегічного розвитку Дніпропетровщини.....	124
Хірівський Р.П. Територіальні громади та бюджетні виклики в управлінні закладами освіти Львівщини.....	127
СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	133
Бєлов О.Р., Ігольников О.Є., Танасов П.Є. Антропогенна трансформація атмосфери та інституційно-правові механізми глобального реагування.....	133
Вінніченко О.М., Коваль Д.О. Імплементация монреальського протоколу в Україні: регуляторний механізм та етапи фазового виведення	

Щебликіна І.О.,

*Кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів, банківської справи
та фондового ринку,
Запорізький національний університет,
м.Запоріжжя, Україна*

Щебликіна З.В.

*Старший викладач
кафедри управління та адміністрування,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,
м.Запоріжжя, Україна*

РАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАЦІ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах нестабільності та викликів, особливо під час воєнного стану, ефективне управління набуває вирішального значення, адже саме від якості управлінської організації залежить не лише успіх підприємства, а й його здатність утримувати позиції на ринку.

«Основна мета механізму антикризового управління підприємством у воєнний період – мінімізація негативних економічних та соціальних наслідків війни у діяльності підприємства.

З огляду на те, що кризі воєнного часу притаманний гострий дефіцит часу на реагування та обмеження термінів подолання кризи, головне завдання антикризового управління в умовах війни полягає в оперативному і найменш ризикованому прийнятті рішень, що уможливили б досягнення бажаного результату з мінімальними додатковими зусиллями за мінімальних негативних

наслідків» [1, с. 39].

Усі елементи управління на підприємстві тісно пов'язані між собою, хоча й можуть діяти окремо. Щоб ефективно керувати підприємством, менеджер має володіти не лише професійними та технічними знаннями, а й навичками в організації, педагогіці, психології та соціології.

Для покращення організації роботи працівників важливо встановити чіткі правила і процедури управління. Це стосується всіх рівнів керування.

Насамперед потрібно визначити, хто за що відповідає, і створити алгоритми дій для вирішення основних проблем. Це допоможе забезпечити ефективне управління, особливо в кризових ситуаціях.

Менеджер у своїй роботі повинен максимально ефективно використовувати ресурси підприємства - як матеріальні, так і людські - щоб досягти поставлених цілей. Це включає розвиток бізнесу, підтримку працівників і вирішення соціальних питань.

Підприємство постійно контактує із зовнішнім середовищем, виконує виробничі процеси та перетворює ресурси в продукцію чи послуги. Велике значення при цьому має ефективна організація управління, зокрема контроль і оптимізація процесів.

Управління трудовими ресурсами - це важлива частина загальної системи управління. Підприємство працює як єдиний механізм: ресурси надходять, переробляються, і в результаті створюється продукція чи послуга.

Оскільки управління пов'язане з людьми, і керівники, і працівники мають вирішальне значення. Менеджмент - це складний процес, який розвивається з часом. Якщо ним займаються фахівці з сучасним підходом і знаннями, підприємство зможе сформувати конкурентоспроможний колектив. Такий персонал не лише впорається з поточними завданнями, а й допоможе підприємству розвиватися навіть у складних умовах.

Щоб ефективно управляти підприємством, необхідно розуміти, як працює управлінська система, які фактори на неї впливають і як ці фактори можна

контролювати.

Управлінські принципи базуються на закономірностях і є універсальними - той, хто їх дотримується, здатен ефективно керувати будь-якою організацією.

Функції управління - це спеціальні напрями діяльності, які допомагають досягати цілей. А методи управління ґрунтуються на основних принципах роботи підприємства.

На рис. 1 проілюстровано систему методів управління

Рис 1. Система методів управління

Сучасні умови постійних змін змушують керівників опановувати не тільки класичні, а й сучасні управлінські функції. Це потрібно для того, щоб успішно вирішувати кризові ситуації, з якими стикається підприємство.

Основна мета управління - це узгодження роботи всього колективу, щоб разом досягати спільних цілей.

Управління працею має свої особливості, цілі та інструменти, що визначає його специфіку. Його організація - це система ефективного використання персоналу в управлінській сфері, яка забезпечує результативну роботу підприємства.

Якщо керівництво вміє раціонально використовувати ресурси й досягає поставлених цілей, таке управління вважається ефективним. Тобто ефективність показує, наскільки успішно підприємство реалізовує свої завдання. Це поняття тісно пов'язане з ефективністю виробництва, тому оцінка управлінської діяльності дуже важлива для планування роботи підприємства.

Загалом ефективність управління як соціально-економічна категорія показує не тільки результати, а й те, наскільки розумно використовуються ресурси - фінансові, матеріальні та трудові. Вона відображає і якість, і кількісні показники розвитку управління.

Пошук і впровадження рішень, здатних забезпечити не лише виживання підприємств, а й їхню відносну стабільність, конкурентоспроможність і здатність виконувати контрактні зобов'язання, стає однією з першочергових задач сучасного менеджменту [2].

Таким чином, сьогодні очевидним є одне: підвищення ефективності діяльності підприємств в умовах воєнного стану та постійних викликів потребує впровадження новітніх методів менеджменту та формування високоефективного кадрового потенціалу задля забезпечення успішного вирішення поставлених завдань антикризового управління.

Література:

1. Ватченко Б., Шаранов Р. Антикризове управління підприємством в

умовах війни. *Економічний простір*. 2022. Випуск 182. С. 38–43.

2. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством в умовах війни: загальна характеристика й пошук рішень щодо доцільності його запровадження *Економіка та суспільство*. 2025. Випуск 78.

Яшина А.В.,

*Здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 051 Економіка*

Рунчева Н.В.,

*Доктор економічних наук, професор кафедри економіки,
готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Запоріжжя, Україна*

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Виробничий потенціал підприємства – це всі можливості, які дозволяють підприємству виготовляти товари або надавати послуги. Він включає наявне обладнання, технології, матеріали, будівлі та людей з їхніми знаннями та навичками. Простими словами, це все, що допомагає підприємству працювати та розвиватися [1, с. 27].

В сучасних умовах економіки важливо не лише мати ресурси, а й ефективно їх використовувати [2, с. 54].

Сьогодні розвиток виробничого потенціалу тісно пов'язаний із технологічним прогресом. Підприємства активно впроваджують цифровізацію, автоматизацію процесів та нові інноваційні рішення [2, с. 54; 3, с. 112].